

Poštni Glasnik

Glasilo Obl. organizacije pošt., telegr. in telef. uslužbencev v Ljubljani.

Letnik IX.

V Ljubljani, dne 1. marca 1929.

7. številka.

Razdržavljenje pošt pa naša javnost.

Pred dnevi se je pojavila v dnevnem časopisu vest, da bo poštno ministrstvo prevedlo več državnih pošt v Sloveniji v pogodbene pošte in je bilo že imenoma označenih kakih 70 pošt, ki se morajo deerarizirati. Ta vest je šla mimo slovenske javnosti tako brez efekta in odziva, kakor vsakodnevne vesti iz tistih dni o mrazu v Št. Janžu in snežnih zametih v Liki. Zaznamovali je niso niti naši trgovski in industrijalni sloji, katerim že zgolj iz trgovskih ozirav ne more biti vse eno, kdo upravlja tako zaupno ustanovo kakor so pošta, brzojav in telefon ter kako se upravlja. Po našem mnenju so na tem vprašanju močno zainteresirane tudi vse civilne in vojaške državne oblasti, uradi in ustanove, katerim iz državnih, nacionalnih in vojaško-obrambnih razlogov še posebno ne more biti vseeno, ali so pošte, telegrafi in telefoni državni uradi ali pol privatne ustanove.

Da je šlo za narod in državo tako važno vprašanje brez slehernega odmeva mimo naše javnosti — od občine do velike županije, od podeželskega trgovca do veleindustrijskega podjetja, — si tega ne znamo drugače tolmačiti, nego da tiči vzrok nezanimanja in nerazburjanja v nepoznanju stvari, da namreč javnost ne loči bistvenih razlik med državno in med pogodbeno pošto, telegrafom in telefonom. Če se je kdo zamislil v to stvar, ga je lahko zopet uspavala majhna notica, lansirana prošli teden v naše časopise iz nekega zagrebškega dnevnika, češ da je prišla poštna uprava do prepričanja, da pogodbene pošte ravno tako ustrezajo svojemu namenu kakor državne pošte, stanejo pa dosti manj. To pa ne drži.

Iz interesov države, narodnega gospodarstva in iz interesov poštne, brzojavne in telefonske stroke je potrebno, da skušamo v grobih obrisih v kratkih mejah enega članka raztolmačiti javnosti in prizadetim faktorjem, kaj imamo danes in kaj nam preti, da jutri izgubimo zaradi te deerarizacije.

Sistem pogodbenih pošt je poznala že bivša Avstrija, če tudi v zdaleka milejši in državni upravi bližji obliki, nego so zdaj. Take pošte smo imeli v Sloveniji in Dalmaciji, dočim je poznala bivša Madžarska dosti slabši bolj privatizirani sistem pog. pošt. Te so bile na Hrvaškem in v Vojvodini, med tem ko v Bosni in Hercegovini ter v Srbiji in Črni gori pogodbenih pošt niso poznali in jih še danes do par izjem iz najnovejšega časa nimajo. Večina zakonov bivše kraljevine Srbije se je raztegnila na vso ujedinjeno kraljevino SHS, ali pa so se napravili novi zakoni po osnovi bivših srbskih zakonov.

Žalibog in na škodo državnih in občin interesov se to v pogledu ustrojstva pošt, brzojavov in telefonov v naši državi ni zgodilo. Dočim so v Srbiji, Črni gori in Bosni samo državne pošte, so ostale v drugih pokrajinah še naprej pogodbene pošte. V Sloveniji so se še poslabšale na ta način, da se je privzel s »Pravilnikom o pogodbenih državnih poštah v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev« (Uradni list št. 43 od 7. maja 1926, razpis 197) ponajveč bivši madžarski sistem. Do uveljavljanja tega pravilnika so bile v Sloveniji pogodbene pošte samo majhne pošte do 12.000 delovnih enot na leto, od katerih

pa se je precejšen del upravljal po pravih (državnih) poštah uradnikov. S citiranim pravilnikom pa se je zvišal maksimum delovnih enot od 12.000 na 15.000 na leto, obenem pa ni poštna uprava zaposlevala na takih poštah več uradniških moči iz poštnega uradniškega staleža.

Teh pošt nekdanj v obče ni bilo mnogo. Zadnja leta pa so se zelo pomnožile: po eni strani so vojne in povojne razmere, še posebno pa gospodarska kriza reducirale promet ter s tem degradirale mnogo desetletja starih državnih pošt v pogodbene pošte, po drugi strani pa se je s poviškom minimuma delovnih enot za državne pošte — nad 15.000 na leto — moralo pretvoriti zopet več erarnih pošt v pogodbene. Tako kaže stanje v področju ljubljanskega poštnega ravnateljstva danes od 368 pošt **203 pogodbene pošte**, torej je že danes 55 odst. slovenskih pošt nedržavnih. Če se izvrši namera poštnega ministrstva, ki zahteva deerarizacijo nadaljnjih 77 pošt, bi torej ostalo v Sloveniji **samo 88 državnih pošt**, torej še 24 odst. dočim jih je bilo ob ujedinjenju blizu 70 odst.

Po tem pojasnilu je treba navesti v konkretni obliki nevarnost, ki preti in ki je sledeča:

Poštno ravnateljstvo v Ljubljani je prejelo od ministrstva nalog, da mora do 15. marca t. l. izvršiti deerarizacijo 77 državnih pošt v pogodbene pošte. Med temi so nekatere na sedežu sodnih, davčnih in drugih državnih oblasti (Dolenji Logatec, Kranjska gora, Metlika, Velike Lašče, Radeče pri Zidanem mostu, Mokronog, Velenje, Višnja gora, Kostanjevica, Žužemberk), druge zopet v važnih industrijskih krajih (Mežica, Črna pri Prevaljah, Moste pri Ljubljani, Jesenice-Fužine, Guštanj, Krmelj, Rajhenburg, Mengeš, Poljčane). Vsaka od prizadetih 77 pošt ima več ko 15.000, nekatere od njih celo po **50.000 in več delovnih enot na leto**, torej proti določbam še veljavnega pravilnika, ki predvideva pog. pošte samo do 15.000 enot. Po številu enot je pri vsaki pošti najmanj po 1 uradnik (predstojnik pošte) in po 1 služabnik (pismonoša) pri nekaterih pa po 2 ali 3 uradniki in enako število dostavljajcev.

Materialno in personalno ustrojstvo pogodbenih pošt je urejeno z gori citiranim pravilnikom, po katerem se dele pogodbene pošte po številu delovnih enot na pet razredov. V sorazmerju z delovnimi enotami se opravlja služba pri pog. poštah V. razreda po tri ure, pri poštah IV. razreda po 4, pri poštah III. razreda po 6, pri poštah II. in I. razreda pa po 8 ur na dan.

Voditelji teh pošt (pogodbeni poštarji) niso državni nameščenci v smislu uradniškega zakona, niti kontraktualni uslužbenci po čl. 130 tega zakona, marveč so to privatne osebe, nastavljene s posebno pogodbo, ki je odpovedljiva od obeh strani na 6 mesecev. Ta služba se rekrutira čim dalje bolj iz trgovcev, gostilničarjev in posestnikov, ki opravljajo poštne posle kot postranski zaslužek ali pa jim je pošta sredstvo za uspešneje obavljanje njihove obrti. Redni prejemki pogodbenih poštarjev se ravnaajo po številu delovnih enot in znašajo od 3000 do 10.800 dinarjev na leto. Z vsem dokladami in pavšali vred pridejo na okroglo 600 do 1400

dinarjev mesečnih celokupnih prejemkov. Ker pa morajo iz tega plačevati najemnine za poštne lokal, nabaviti potrebni inventar, skrbeti za redni prenos pošte, plačevati pismonoše in event. druge potrebne delovne moči, ki so s poštanjem v privatnem razmerju služabnika napram gospodarju, se ne morejo vzeti mesečne plače pog. poštarjev višje od povprečno 700 Din na mesec.

Iz te obrazložitve je razvidno, da je name-ravana deerarizacija 77 državnih pošt v mestih in trgih ter v industrijskih, letoviških in trgovsko pomembnih in važnih krajih Slovenije nepregledna škoda iz narodnih in državnih interesov ne glede na socialno stran tega vprašanja v pogledu na poštno uslužbenstvo. Visokega števila delovnih enot, t. j. vseh sedanjih pošt in brzojavnih in telefonskih poslov pri teh poštah nikakor ni mogoče izvrševati v okvirju določb še veljavnega pravilnika o pogodbenih poštah brez velike materialne in moralne škode za državo in narodno-gospodarsko življenje. Pod takimi okolnostmi mora ugled in zaupanje v tako važno in zaupno ustanovo kakor je pošta, brzojav in telefon pasti globoko pod nivo, kakršnega bi morala imeti in kakršnega zasluži ter bi v obče padla za pol stoletja nazaj. Reforma na tej osnovi bi imela zle posledice tudi za samo fiskalno stran, ne glede na to, da je bila poštna uprava v Sloveniji doslej ne samo moralno, ampak tudi materialno visoko aktivna, četudi poštna stroka po svojem značaju kot institucija, ki je za današnje javno in državno življenje nepogrešljiva, v nobeni državi ne zasleduje zgolj fiskalnih ciljev.

Že sedaj številne pritožbe od strani oblasti in občinstva, zlasti trgovskega sveta na naslov poštne uprave se bodo silno pomnožile, ker je ugotovljeno, da gre večina pritožb baš na rovaš nestrokovnega poslovanja pogodbenih pošt. Nemogoče je zahtevati, da bi strokovno neizvežbano osebje pog. pošt s svojimi popolnoma nezadostnimi prejemki znoglo posle, ki jih ob sedanjem pomanjkanju moči komaj zmaguje strokovno izvežbano osebje. S tem pa, da bodo morali pogodbeni poštarji zaposlovati zato tuje moči, katerih iz svojih prejemkov ne bodo mogli plačevati, obstoji ne samo nevarnost iz socialnih pogledov, marveč je tudi opasno za varnost pošte zaupane drž. imovine.

Prosimo in pozivamo vse prizadete faktorje: občine, državne oblasti, sodišča, trgovsko zbornico, tovarne in industrialna podjetja, da posredujejo na merodajnih mestih, da bi se opisana namera ne izvedla ali vsaj omilila. Ko se enkrat izvrši, bodo prošnje in protesti prekasni. Zavedati se morajo, da gre za važno stvar. V tem članku, kakor se je razvlekel, vendar ne moremo navesti vseh slabih strani deerarizacije. Trgovskim podjetjem je na tem, da čim prej dobe in čim kesneje oddajo svojo pošto. Ta naj pomnijo, da so samo nekatere pogodbene pošte odprte po 8 ur na dan, dočim so druge samo po 3 do 6 ur ker pog. poštarji samo s 500 do 600 Din na mesec ne morejo živeti. Sodišča se trudijo, da bi se uvedla pri vseh poštah dostava po ivaseh (selska dostava). Ta morajo vedeti, da ne bo samo padla z deerarizacijo ta uvedba v vodo, marveč je pričakovati, da se bo selska dostava pri vseh pog. poštah sploh ukinila.

Dalje mora občinstvo vedeti, da pog. pošta ne mora dostavljati denarnih pošilk na dom, ker pog. poštar, ki jamči za svojega pismo-nošo moralno in materialno, lahko vedno reče, da je pismo-noša nesposoben ali nezanesljiv, pa mu ne izroči denarnih pošilk v dostavo.

Sploh pa bi bilo že čas, da se neha z eksperimentiranjem tako važne ustanove kakor so pošta, telegraf in telefon. Vzemimo železnico: tam so postajni odpravniki najmanjših postajic na najmanjših progah po zakonu nastavljeni uradniki in doslej še ni padlo nikomur na um, da bi pretvoril majhne postaje v pogodbeno postaje, za njih šefe pa nastavil ljudi s ceste proti pogodbi na 6 mesečno odpoved. In vendar ne bo menda nihče trdil, da je n. pr. železniška postaja v Čušperkcu, Črnučah ali Bitnjah bolj važna kakor pošta, telegraf in telefon v Metliki, Mostah ali na Viču. Pa ne samo šefi majhnih postajic, ampak tudi **otroške vrtnarice** bodo ostale državne uradnice, pošte pa, katerim se zaupajo milijonske vrednote ter najbolj skrite privatne, družinske, družabne in državne tajnosti, — te pa naj vodijo šolsko in strokovno neizobraženi kontraktualci?

Caveant consules!

Katere pošte se imajo deerarizirati in zakaj?

Kakor smo že zadnjič na kratko omenili, zahteva ministrstvo, da se takoj izvede prevedba 77 drž. pošt v pogodbeno pošte. Ministrstvo je že samo imenoma naštel prizadete pošte in jih takoj že tudi uvrstilo v razrede in stopnje po pravilniku o pog. poštah. Seznam prizadetih pošt, kolikor jih odpade na področje ljubljanske direkcije, in razporedba po razredih in stopnjah izgleda takole:

V I-1 (to je I. razred, 1. stopnja, za katero je določenih od 14—15.000 delovnih enot na leto): Vič in Vransko.

V I-2 (13—14.000 enot) Dolenji Logatec, Ruše in Stari trg pri Raketu.

V I-3 (12—13.000 enot) Mežica in Sv. Jurij ob južni železnici.

V II-1 (11—12.000 enot) Gorje pri Bledu in Kranjska gora.

V II-2 (10—11.000 enot) Cerknica.

V II-3 (9—10.000 enot) Beltinci, Črna pri Prevaljah, Metlika, Moste pri Ljubljani, Moškanjci, Sv. Lovrenc na Pohorju, Št. Ilj v Slov. goricah, Velike Lašče in Jesenice-Fuzine.

V III-1 (8—9.000 enot) Guštanj, Krmelj, Radeče pri Zidanem mostu, Rajhenburg in Sv. Pavel pri Preboldu.

V III-2 (7—8.000 enot) Križevci pri Ljutomeru, Medvode, Mengeš, Mojstrana, Mokronog, Podplat, Poljčane, Pristava, Smartno ob Paki, Velenje, Vošnjak in Železniki.

V III-3 (6—7.000 enot) Brezno, Dev. Marja v Polju, Ivanjковci, Ljubno, Mislinje, Muta, Podnart, Sodražica, Strnišče, Šent Jernej, Velika Nedelja, Videm pri Krškem in Višnja gora.

V IV-1 (5—6.000 enot) Kostanjevica na Krki, Polzela, Rače, Semič, Stična, Studenci pri Mariboru, Studenec pri Ljubljani, Št. Vid pri Stični, Smartno pri Litiji in Store.

V IV-2 (4—5.000 enot) Cankova, Juršinci, Loški potok, Moravče in Vinica pri Črnomlju.

V IV-3 (3—4.000 enot) Apače, Borovnica, Javornik na Gorenjskem, Križevci v Prekmurju in Lož.

V V-1 (2—3.000 enot) Loče pri Poljčanah, Ptujška gora, Selca nad Škofjo Loko (je že davno pogodbeno pošta) in Sv. Trojica v Slov. goricah.

Že zadnjič smo naglasili, da ne moremo doumeti, po kakšnem principu so se prevajale te pošte. Kajti po eni strani manjkajo nekatere čisto majhne pošte, ki imajo komaj 15.000 delovnih enot, dočim so v spisku nekatere take, ki imajo po 40.000, 50.000 in več delov-

nihi enot. V obče je od vseh gori navedenih pošt ena sama pošta, ki ima manj ko 15.000 enot na leto, vsled česar samo tista (Ptujška gora) ustreza pogojem še veljavnega pravilnika o pogodbenih poštah.

Še bolj je čudno, če se pogleda, kam so nekatere pošte uvrščene, namreč v kateri razred in stopnjo. Pravilno seveda ni uvrščena niti ena pošta, ker imajo pač vse nad 15.000 enot, toda uvrstitev nekaterih nas še posebno začudi. Tako najdemo n. pr. pošte Metlika, Moste in Velike Lašče, ki imajo po 40—50.000 delovnih enot na leto, v II. razredu 3. stopnje, za katero je predpisanih 9 do 10.000 enot na leto.

Na drugem mestu govorimo o korakih, ki jih je podvzela Obl. organizacija pri vseh merodajnih faktorjih, da se prepreči nesreča, ki je ne moremo pripisovati drugemu, nego nesporazumu, pomoti, nepoznanju. O tem nas potrjuje prvo sporočilo, ki smo ga prejeli iz Beograda, da je izdelal ta seznam statistični odsek ministrstva, ki je razpodelil pošte ne na osnovi delovnih enot, marveč **na osnovi vsakoletnega statističnega štetja**. Ta osnova je seveda popolnoma napačna, ker je v statističnih izkazih zapopaden samo del vknjiženih pošt nih pošilk, saj se do letos niso štele pisemske in paketne pošiljke pri predaji. Edino na ta način je možno razumeti, zakaj ne doseže n. pr. niti pošta Metlika 15 tisoč »delovnih enot«, ker so se štele po delni statistiki od 1. do 10. oktobra 1928.

Organizacija je izročila zadevo direkciji, da tudi ona od svoje strani uradno podpre dokumente, ki govorijo proti deerarizaciji. Samo ob sebi je umevno, da bo naša organizacija še dalje izrabila vse moči in pota, da se nameravana akcija ne izvrši. Treba pa je sodelovanja vseh, **zlasti tudi prizadetih pošt**, kajti nevarnost nikakor še ni odstranjena. Direkcija je že enkrat dokazovala, da ni možna taka deerarizacija, pa je ministrstvo brzojavno odredilo, da se mora zahtevana prevedba brezpogojno izvršiti z edino izjemo pošte Dol Logatec, ki se mora zamenjati z Gor. Logatecem.

Zato pozivamo predstojnike vseh gori naštetih pošt, zlasti onih, ki imajo več ko 20.000 enot na leto, da **takoj** zainteresirajo vse tamkajšnje prizadete kroge (državne urade, občine, industrijska in trgovska podjetja), ki naj nemudoma pisмено protestirajo proti nameravani deerarizaciji pošte pri merodajni oblasti, ki jim je najbližja (z vlogo na ministrstvo pošte in telegrafa, Velikega župana, komisarja oblastne samouprave, trgovsko zbornico itd.) Pošte naj raztolmačijo glavne razlike med državno in pog. pošto na osnovi direkcijskih Okrožnic XIII-1926 in na osnovi uvodnika v današnji številki »Poštne glasnik«. Ponavljamo pa, da se mora to **nemudoma** storiti, do 3. marca morajo biti vloge na merodajnih mestih, ker drugače utegne biti prepozno.

Poštno gospodarstvo.

Po 6. januarju t. l. se temeljito in neizprosno pometa v vseh panogah državne uprave. Postavljajo se trdni temelji, na katerih se bo razvijalo zdravo državno gospodarstvo, v korist narodu in državi.

Nas poštarje zanima predvsem poštno gospodarstvo, iz katerega bo treba iztrebiti še marsikatero rak-rano, ki močno ovira plodonosen razvoj. V to vrsto ran prištevam visoke najemnine za poštne lokale in za prevoz pošte.

V Sloveniji imamo nekatere večje pošte, ki so vedno povsem aktivne, za katere plačuje poštna uprava visoko pretirane vsote. Tako plačuje v nekem kraju za eno samo manipulativno sobo 1800 Din mesečno, v drugem pa za 3 »sobe« 3000 Din mesečno. Najemodajalci navijajo cene brezobzirno visoko z motivacijo, da poštni lokali ne spadajo pod stanovanjsko zaščito in da v tistem kra-

ju ne more dobiti poštna uprava nobenega drugega primernege lokala na razpolago.

V takih krajih je edina prava odpomoč zidanje eraričnega poštnege poslopja. To je pravo gospodarstvo, katerega se bo morala poštna uprava oprijeti: čim prej, tem bolje za njo. Pogodbe med hišnim lastnikom in poštno upravo so večinoma veljavne najmanj za dobo 3 let. V teh stoji med drugimi tudi člen, da zamore poštna uprava pogodbo odpovedati v 3 mesecih, medtem ko je za najemodajalca neopovedljiva.

Pa pričnimo računati. Vzemimo prvo zgoraj omenjeno najemnino: mesečno 1800 Din letno 21.600 Din, v 6 letih 129.600 Din. K tej vsoti prištejemo še 84.000 Din, to je poštna vožnja od pošte do postaje za 6 let po 14.000 Din na leto. Skupno 213.600 Din. Za to vsoto se pa danes že zida ustrezajoče poštno poslopje, v katerem se nahaja poleg manipulativnih prostorov (3 sobe) še upravnikovo stanovanje. Torej v 6 letih ima poštna uprava lastno poslopje in še najemino od upravnikovega stanovanja, ne pa ene same sobe v najemu. Razumljivo je samo po sebi, da se mora pričeti z zidanjem čimprej po napravljene pogodbi.

Kaj pa s poštno vožnjo med pošto in postajo za dobo 6 let? Ali bo ta ukinjena oziroma kako dobiti sredstva za njo? Nič lažjega kakor to. Poštna uprava kupi konja in ga izroči podjetniku poštne vožnje pod določenimi pogoji, med temi tudi, da ga mora brezplačno oskrbovati in prevažati pošto. Za vse posledice, ki bi bile kvarne za konja zaradi malomarnosti podjetnika, je odgovoren materialno. V prostem času — vzemimo, da mora podjetnik dnevno dvakrat oskrbovati poštno zvezo (zjutraj in zvečer), — uporablja konja za svoje privatne posle. Po preteku 6 let preide konj v last podjetnika. Pri tem bi imela materialne koristi oba: poštna uprava in podjetnik poštne vožnje. In kateri podjetnik bi ne oskrboval konja z veseljem, ko ve, da bo po preteku določene dobe konj njegov? Vse to bi se uredilo s posebnim pravilnikom.

Tak način poštnege gospodarstva je racionalen. Z njim se napravi konec izžemanju državne blagajne, konec lažipolitike tako zvanih »gospodarskih krogov«, parasitov na državnem telesu.

Ja.

Kako stoji z izplačilom razlik?

Znano je, da so prejeli tovariši — državni uslužbenci skoro vseh drugih resorov že prvo polovico znanih razlik. Ravno tako vemo, da je poštni uslužbenec še nismo dobili in da še ne vemo, kdaj jih dobimo. V tem pogledu prinaša zadnji »Činovniški Glasnik« zanimivo notico, kako se je uporabila prva tranša monopolskega posojila in kako se izplačujejo državnim uslužbencem zaostale razlike. Članek pravi na koncu:

»Po gornjem razporedu je finančno ministrstvo že otvorilo kredit za izplačilo omenjenih zahtevkov. Pokazalo se je edino izvestno **zmanjkanje kredita** za uradniške razlike in še ni moglo biti odobreno izplačilo za nekatere stroke uslužbencev (za one, za katere je prejelo finančno ministrstvo spiske in zahteve za otvoritev kredita **najzadnje**: uslužbenci **ministrstva pošte in telegrafa**, civilni uslužbenci vojnega ministrstva in uslužbenci s področja okr. finančne uprave v Podgorici). Vendar lahko one tovariše, ki še niso prejeli prve polovice razlike, pomirimo z vestjo, da so v finančnem ministrstvu že podvzete potrebne mere za osiguranje kredita, kako bi se tudi njim v najbližjem času odobrilo izplačilo. To se bo doseglo z virmanom iz ostalih pozicij v razporedu, po katerem se pojavljajo izvestni viški. Lahko se računa, da bo do konca meseca februarja odobreno izplačilo razlike vsem upravičencem, ki je še niso prejeli.«

POŠTNI DOM.

Pred občnim zborom „Poštnega doma“.

Napačno je naziranje, da so občni zbori samo za polaganje računov uprave ozir. vodstva o preteklem letu. Občni zbor ima še veliko bolj važno nalogo. Zbrano članstvo mora podati izvoljenemu vodstvu svoje smernice za bodoče leto. Kakor zahteva v javnem življenju človeška družba, da se upošteva njeno mnenje in nasveti v upravljanju, še tem bolj živo bi moralo biti to stremenje in iniciativa uveljavljanja posameznika v manjših delih družbe, to je v organiziranih ustanovah. Kako pa izgleda to stremenje udeleževanja pri naših poštinih ustanovah?

Občne zbornice bi lahko delili glede na cilje posameznih organizacij v strokovne, gospodarske, kulturne in humane. Vsaki od teh ima svojo posebnost. Strokovni obravnavajo borbo za pravice članstva, gospodarski preskrbo z življenjskimi potrebščinami, kulturni pa izobrazbo, katere nujno potrebujeta stroka in gospodarstvo. Priznati se mora, da so še najbolj obiskani občni zbori strokovnih organizacij. Pač zato, ker se tukaj obravnavajo udarci in dobrine, ki jih članstvo neposredno občuti, dočim gospodarske in humane ustanove le posredno koristijo svojemu članstvu. Ker pa članstvo ne posveča svojim gospodarskim in kulturnim ustanovam potrebne pažnje, zato tudi vodstva teh ustanov ne morejo tako delovati, kakor bi delovala, ako bi jih podpiralo vse članstvo s svojimi nasveti ali vsaj s svojo navzočnostjo na občnem zboru, s čimer bi potrdilo, da odobrava delo. — Pomisliti je treba, da gospodarske ustanove ne razpolagajo samo z moralno silo svojega članstva, ampak tudi z materialno. Zato mora vodstvo računati vedno z obema izročenicima silama, ker drugače lahko dvojno oškoduje ustanovo in članstvo.

Zato bi morali biti občni zbori »Poštnega doma« desetkrat boljše obiskani, kakor so bili dosedaj. Poštni dom je gospodarska in kulturna ustanova. Gospodarska toliko, ker je na združni podlagi. Za enkrat še ne izpolnjuje svojega namena, ker ji manjka »obratnega kapitala« lastnega doma. Zato pa ne zasluži nič manjše pozornosti. Vsako podjetje ima svojo predhodno ustvarjajočo dobo, ki ne sme biti nič manj aktivna, kakor poznejša produktivna doba. Izkušnja celo uči, da je predhodna doba najtežja in ravno v tej dobi je treba pravih nasvetov in ukrepov. Ni namen pojasnjevati, kako daleč je v svoji ustvarjajoči dobi »Poštni dom«, ker to bo poročilo na občnem zboru. Poudariti moram samo, da je nujno potrebno, da sodeluje in odločuje vse članstvo. Posebno sedaj, ko si je poiskala ustanova svoj prostor, tako rekoč položila temelji, ki je prvi znak pozitivnega dela in prvi znak, da je zmaga ideje na pohodu. V takem odločilnem momentu se morajo zbrati vse sile za živo delo, da se čimprej doseže cilj, ker drugače ugasne vera, ki nas je mavdajala ob položitvi temelja. Zopet nas uči izkušnja, kjer se drugače postopa, da preteko zopet leta, ne da se uresniči cilj, ki je bil že na pohodu in nazadnje se mora začeti vse od kraja. —

Mislim, da bo v glavnem vsak pritrdil tem mislim. Ako jih potrdi, bo pa tudi uvidel, da je res neobhodno potrebno, da se udeležijo občnega zbora in uveljavijo svoje nazore. Tako bo podan javen dokaz, da je res vseh združnikov živa volja uresničiti to, zakar smo pristopili v krog »Poštnega doma«.

Zato vsak in vsi na občni zbor!

**Poštni dom bo naša trdnjava, zato
podpiši takoj delež!**

Čast, komur čast!

V »Poštnem glasniku« od 21. oktobra 1928 je bila pošta Laško v članku »Kdo gradi in kdo podira poštini dom«, uvrščena med one pošte, ki niso dale nobenega glasu o blokkih. Do navedenega datuma res nismo prejeli od imenovane pošte nobenega poročila. Že v zadnji številki smo pa objavili, da nam je pošta Laško nakazala znesek 800 Din in tako prodal vseh 10 poslanih blokov. Sedaj pa smo prejeli še od upravnika pošte Laško g. Rabiča znesek 200 Din, katerega nam poklanja gospod upravnik iz poravnalnega postopanja v zadevi razžaljenja časti contra dr. Jerina v Laškem. Da se je g. upravnik spomnil naše ustanove še ob taki priliki, je treba ugotoviti, da je prešla s tem pošta Laško v krog najbolj vnetih graditeljev poštnega doma.

Zato g. Šotl, ki je razpečala bloke, in gospodu Rabiču za poslani znesek naša ponovna zahvala.

Izkaznice o vplačanih deležih.

Vsem tovarišem in tovarišicam, ki so vplačali deleže in še niso prejeli izkaznice o vplačanih deležih, vljudno sporočamo, da to nismo dosedaj storili, ker smo upali, da jih bomo lahko razdelili ob ugodnih prilikah ter s tem prihranili na poštini — 1 Din za vsak komad. Sedaj smo sestavili nov seznam in bomo izdali tudi nove izkaznice, ki jih razpošljemo takoj po končanem občnem zboru, da bo tudi v tem pogledu vse v redu, neglede na stroške poštine.

Redni občni zbor

„Poštnega doma“,

r. z. z. o. z.

bo v nedeljo, 3. marca t. l. ob 16. uri v Ljubljani v gostilni pri Mraku na Rimski cesti.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo funkcionarjev načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Revizijsko poročilo Zveze slovenskih zadrug.
5. Odobritev računskega zaključka.
6. Proračun za poslovno leto 1929.
7. Predlogi in prizivi v smislu čl. 42 pravil.
8. Izprememba pravil.
9. Volitev članov načelstva in nadzorstva.
10. Slučajnosti.

Če občni zbor ob napovedanem času ne bo sklepčen, se bo vršil čez pol ure na istem mestu občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih združnikov. — Predlogi in pritožbe članov se morajo predložiti pisмено 8 dni pred občnim zborom. Letni računski zaključek je združnikom na vpogled v združni pisarni od 20. februarja dalje.

Načelstvo.

Kakšno razliko dobe bivši začasni poštarji?

Zadnjič smo v »Uradnem kotičku« pojasnili, da dobe pri izplačilu razlik samo zvaniki in služitelji razliko od celotnih prejemkov, torej tudi od stanarine, dočim uradniki ne dobe povrnjene stanarine, ker so dobivali to že pred 1. septembrom 1923. Zdaj pa smo prišli na to, da so neki uslužbenci, ki so sicer uradniki, pa bi morali vendarle dobiti tudi razliko od stanarine. To so tisti v pripravnikih II. kat. razvrščeni tovariši (-ce), ki so bili pred 1. septembrom 1923 **začasni (privremeni) poštarji**.

Po odloku ministrstva pošte in telegrafa šte. 17.974 od 26. marca 1923 (direkcijska odredba šte. 10.929-I-23) začasnim poštarjem kot neukaznim uslužbencem **ni pripadala pravica do stanarine** (stanovanjske doklade) v smislu čl. 21 zakona o drag. dokladah. Pri pošti so dobivali pred 1. septembrom 1923 vsi uradniki stanarino, nižji uslužbenci (takratni poduradniki in služitelji) pa ne, ker niso bili tako zvani »ukazni« uslužbenci. Med te (med neukazne) pa je ministrstvo vdelilo tudi začasne poštarje, vsled česar tudi ti niso dobivali stanarine.

Zdaj se krešeta dva predpisa: eden pravi, da uradniki ne dobe razlike od stanarine; ker so bili začasni poštarji uradniki, jim direkcija pri izračunavanju razlike ni upoštevala tudi stanarine. Druga norma je, da dobe vso razliko samo zvaniki in služitelji zato, ker niso dobivali pred zakonom nikake stanarine. Ker pa tudi zač. poštarji niso dobivali stanarine, je jasno, da morajo tudi oni dobiti razliko od celokupnih prejemkov. To naziranje deli sedaj tudi direkcija, ki sodi, da je pravilnik o izplačevanju razlik začasne poštarje po pomoti izpustil.

Organizacija je napravila vlogo na direk-cijo, da se popravi krivica, ki bi jo utrpeli oni uradniki II. kategorije, katere je zatekel zakon v svojstvu zaasnih poštarjev. Direkcija sama ne more tega popraviti, neglede na to, da so plačilni spiski že pri finančnem ministrstvu. Zato bo predložila zadevo ministrstvu, da izposluje od finančnega ministrstva naknadno izplačilo premalo izračunane razlike. Če se akcija organizacije posreči, bodo torej dobili prizadeti tovariši poleg »uradniške razlike« čez čas še razliko na stanarini (za vseh 7 mesecev okrog 500 Din).

Kako se prevajajo dnevničarji v zvaniki.

V »Poštnem glasniku« šte. 28 od 1. oktobra 1928 smo objavili v članku »Za prevedbo v zvaniki« dopis, ki ga je napravila organizacija na pošto ravnateljstvo zaradi prevajanja bivših zvanikov in služiteljev — sedaj dnevničarjev v prvotna zvanja in zaradi prevedbe onih služiteljev, ki so si naknadno pridobili kvalifikacijo za zvanika, v kategorijo zvanikov. Direkcija pošte in telegrafa je odgovorila z dopisom šte. 85.704-I a od 14. januarja t. l. Obl. organizaciji ptt. uslužbencev v gornji zadevi sledeče:

»Na vlogo z dne 17. septembra p. l. šte. 537 glede prevedbe dnevničarjev — bivših zvanikov in služiteljev — na njihova prejšnja zvanja sporočamo naslovni organizaciji, da direkcija ne more soglašati z mnenjem, da naj bi se prvenstveno prevajali na zvanje zvanikov oni služitelji, ki so si naknadno pridobili izobrazbo za zvanika, ampak smatra za logično in pravično, da se na ta zvanja, v mejah budžeta, prevajajo oni dnevničarji, kateri so že prej izpolnjevali pogoje in so se že nahajali na teh zvanjih.

Krivično bi bilo zasesti ta mesta, katera je dotičnim finančni zakon za leto 1927-28 trenutno odvzel, po uslužbencih, kateri so po-

goje za zvančnika izpolnili šele po 1. aprilu 1927. Na drugi strani pa smatra direkcija za pravično, da se izmed že omenjenih dnevnika prvenstveno prevajajo na zvanja zvančnikov oni bivši zvančniki, ki imajo izobrazbo za III. kategorijo civ. uradnikov in opravljajo tudi uradniške posle. S tem je bilo, kakor je pokazala praksa, omogočeno, da so prišli ti zvančniki v nižji p. t. tečaj in jim bo na ta način tudi omogočen prehod v III. kategorijo, kamor po šolski izobrazbi in po službi, ki jo vrše, spadajo.

Mislimo, da s tako rešitvijo vprašanja soglašajo tudi naslovna organizacija.

Direktor pošte in telegrafa: Gregorič s. r. c.

Zahvaljujemo se direkciji za tako izčrpno pojasnilo, ki ga objavljamo v vednost zlasti tistim članom-služiteljem, kateri so se obrnili na organizacijo zaradi prevedbe za zvančnika.

Državni nameščenci in stanovanjska zaščita.

Nedavno je poročalo ljubljansko dnevno časopisje o številnih stanovanjskih odpovedih. Zanimivo je pri tem dejstvo, da so bila stanovanja odpovedana relativno največ državnim uslužbencem. Državni nameščenec je bil doslej pod stanovanjsko zaščito, katera pa obeta biti s 1. majem ukinjena. Zato so navalili 1. februarja hišni gospodarji na blizu 500 strank, da se morajo do 1. maja izseliti (3 mesečni odpovedni rok). Danes smo državni nameščenci dosti na slabšem, ko kedaj poprej. Stanovanja so se neznosno podražila, država pa nam ni povišala stanarine niti za paro. Pisu teh vrst je bilo povišano stanovanje že pred enim letom za 300 Din na mesec, 100 Din se mi odteguje za zloglasne poplave v Banatu, torej tu je minus mesečno 400 Din, na leto skoro 5000 Din. Kaj čuda, da lezemo bolj in bolj v dolgove. Kako je danes državni uradnik zadolžen, vedo povedati razni posojilni konsorciji in premnoge posojilnice. In številne prepovedi na prvo izplačilo razlik so pač znamenje žalostnega gmotnega stanja, v katerem danes državni nameščenec hira in — umira.

Stanovanjske neprilike v Ljubljani je s hvale vredno vnemo vzela v roke Zveza

drž. nameščencev za Slovenijo. Zlasti je nastopila proti povišanju najemnin v mestnih stanovanjskih hišah. Nabrala je dragocen material, ki ga je objavila v pravkar izišli številki »Našega glasa« in ki dokazuje, da bi poviški ne samo neosnovani, marveč da bi mestna občina delala celo dobičke iz akcije, ki se je započela zgolj kot dobrodelna in socialna, da obvaruje ceste najbolj prizadetih svojih prebivalcev. Ker je akcija na široko zasnovana, smo radovedni, kakšen bo njen uspeh. Vsekakor je polno izgleda, da bo sedanji stanovanjski zakon — z zaščitnimi odredbami za drž. uslužbence — podaljšan.

To in ono.

Osebnih vestí je sedaj tako malo, ker ni nobenih napredovanj, postavitve itd., da se ne splača za par vrstic otvarjati rubrike »Osebnosti«. Zato bomo objavljali, dokler se kaj ne izpremeni, osebne vesti samo v vsaki drugi številki.

Deerarizacija pošt. Današnji uvodnik o tej trenutno najbolj aktualni zadevi je zato tako na široko in poljudno pisan, ker smo ga poslali tudi uredništvom največjih slovenskih dnevnikov s prošnjo, da ponatisnejo ta članek. To je vprašanje, za katero bi se morala zavzeti vsa javnost. Oblastna organizacija je poslala podobne spomnice razen v Beograd tudi ljubljanskemu in mariborskemu velikemu županu, obema oblastnim komisarijema in trgovski zbornici. Obenem je pozvala vse prizadete pošte, da zainteresirajo za to vprašanje vse oblasti, urade in trgovska podjetja v njih okolišju. — Slej ko prej pa naj bo vse naše članstvo uverjeno, da je organizacija storila vse, kar je bilo v njeni moči, ker se dobro zaveda, da pomeni načrt škodo za ptt. stroko in neizbežno redukcijo ptt. osobja.

Poravnajte dolžno članarino! Več članov je v zaostanku s plačilom članarine za več mesecev lanskega leta. Neodpustno je, da napravljajo nekateri, sicer redki tovariši in tovarišice sedaj v največjem delu, ki ga ima organizacija, da očuva ptt. osobje pred pretečimi nesrečami, organizaciji delo in pisarije še s terjanjem članarine. Prosimo, da poravnajo prizadeti člani članske obveznosti do 5. marca t. l. ali naj pa javijo svoj izstop iz organizacije. Kdor se v teh resnih časih ne zaveda svoje stanovske dolžnosti, je boljše, da ga ni med nami.

Prihodnji družabni večer OPO bo v soboto 2. marca ob 8. uri zvečer v salonu restavracije Mrak na Rimski cesti. Drugi dan — v nedeljo dne 3. marca — se bo pa vršil ob pol 4. uri popoldne občni zbor »Poštnega doma«. Pozivamo članstvo

OPO, zlasti ljubljansko, da se udeleži obeh prireditvev v obilnem številu, zlasti še, ker pričakujemo obkraj tudi našega drugega prijatelja, predsednika zagrebške OPO g. Lalića.

V olajšavo stanovanjske mizerije med nemškimi uslužbenci. Višje poštno ravnatelstvo v Berlinu ima vsako leto določenih milijon nemških mark v podporo za zidanje uradniških hiš. Ta podpora je dana na razpolago nekaj uradniškim organizacijam in uradniškim stavbnim društvom, nekaj tudi posamičnim na roko, da bi tem prejšim dovolitev prve hipoteke pri raznih bankah in posojilnicah. Nemške državne železnice so pred leti podobno zasiguralo svojim nameščencem veliko olajšavo pri zidanju lastnih družinskih hiš.

Žrtve v poštni službi. Na češkoslovaških železnicah so se lani smrtno ponesrečili 3 poštne uslužbenci, 21 pa jih je bilo več ali manj ranjenih. Radi bi vedeli, kateri državni nameščenci poleg železničarjev imajo vsako leto toliko žrtev pri izvrševanju svoje službe. Tu se jasno vidi, kakšen riziko je v poštni službi, zato bi pa morala biti ta služba tudi drugače upoštevana. Zato tudi zahtevamo poseben zakon za ptt. osobje.

Ameriška poštna uprava ima v obratu 5809 svojih lastnih motornih voz in 3560 majetih avtomobilov za pobiranje pisem iz nabiralnikov in za dostavo pošilk. Za kurirno službo, za dostavo ekspresnih pisem in brzojav je v rabi več kot 32.000 motornih vozil.

Razvrstitev pošt na Nizozemskem. S 1. avgustom lanskega leta so bili razni kraji pomaknjeni v višji plačilni razred. Na Nizozemskem obstoji plačilni sistem, po katerem so dobivali javni nameščenci v največjih mestih polne plače, v srednje velikih mestih 96, v manjših pa 92 odstotkov. Za delavce pa obstoje primerne razlike 94 in 84 odstotkov. L. 1918. so bila samo največja mesta, in sicer: Amsterdam, Rotterdam in Haag v 1. razredu. Dve leti kasneje so prišla v 1. razred mesta s 50.000 prebivalci. L. 1925. so spadala v 1. razred tudi mesta, ki so štela več kakor 25.000 duš. Danes so pa v 1. plačilnem razredu vsa mesta, ki imajo več kakor 20.000 prebivalcev. Tako je danes na Nizozemskem 36 mest v 1. plačilnem razredu, 173 v 2. in 918 mest v 3. razredu. — Pri zadnji razvrstitvi se je bil trd boj za 32 mest. Vlada jih je hotela na vsak način uvrstiti v nižji plačilni razred, a poštna organizacija (Centrale Commissie van Overleg) ni odnehala dokler ni vlada pristala na odločno zahtevo glavnega odbora poštne uslužbenecv in uvrstila onih 32 mest v višjo plačilno skupino. To je bil vsekakor lep uspeh organizacije poštne uslužbenecv, ki so na shodih z besedo in v svojem društvenem glasu vrlo spretno in razborito utemeljevali potrebo višje plačilne skupine tistih 32 mest.

Razširjajte „Poštni Glasnik“!

Barvasti batist in svila
za damsko perilo

A. & E. Skaberne. Ljubljana

Ustanovljeno 1852

Ustanovljeno 1888

TEODOR KORN, Ljubljana Poljanska cesta 8.

(preje Henrik Korn)

krovec, stavbni, galanterijski in okrasni
klepar. — Instalacija vodovodov
in centralna kurjava.

Naprava strelovodov. Kopališke in klosetne naprave
izdelovanje posod iz pločevine za frnež, barvo, lak
in med vsake velikosti kakor tudi posod (škotel)
za konzerve.

MERCINA IN DRUG

TRGOVINA S PAPIRJEV NA VELIKO
LJUBLJANA, KOLODVORSKA 8.

GLAVNO ZASTOPSTVO IN SAMO-
PRODAJA ZA SLOVENIJO VSEH
IZDELKOV TOVARNE ZA DOKU-
— MENTNI IN KARTNI PAPIR —

BRATJE PIATNIK, RATEČE.

Premogovnik Črnomeli

priporoča svoj izborni produkt
6700 kalorij jakosti, večinoma
komadne vrste po nizki ceni.

Manufakturna veletrgovina

FELIKS URBANČ, LJUBLJANA

Sv. Petra cesta šteč. 1

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega blaga po
nizkih cenah.

Tuječ Evgen

LJUBLJANA, Cigaletova ul. št. 1

se priporoča

za prodajo elektrotehn. in tehničnega mate-
rijala, žarnic, motorjev, transformatorjev itd.